

Döme Barbara

Esésben

Egy, kettő, három, négy, öt, hat, hét... Vagonok. Arcomra apró kövek zuhognak. A vonat, felettem. Égbolt nincs, csak a vonat. Kátrányszag, olajszag, sötétség. Álom, ébredés. Vonat.

Hét vagon számolok meg, ahogy átrobognak felettem, egészen közel az arcomhoz. Becsukom a szemem, így könnyebb lesz meghalni. Másodpercek vagy percek telnek el, nem tudom, az agyamban erős kattogás. Kinyitom a szemem, még mindig gördülnek felettem a vagonok. Hangot hallok. Apámé. A halott apámé. Ne ülj fel!, figyelmeztet. Ha megteszed, véged! Maradj nyugton!

Ne ülj fel a motorra, te részeg disznó!, ordított utánam apám minden egyes alkalommal, amikor elhajtottam otthonról. Egyik este le akart rángatni a járműről. Tépte a ruhámat, üvöltözött: Jobb lett volna, ha nem csinálok gyereket, dögölnél meg végre! Olyan erővel cibált, hogy nem bírtam megtartani magam, a motorral együtt eldőlt. Ő hanyatt esett. Utána fél évig kómában volt, agyában egy óriási, fel nem szívódó duzzanattal. Amikor lekapcsolták a gépekről, mindenki engem hibáztatott a haláláért.

Hét év telt el azóta, hogy egyetlen korty alkoholt sem iszom. Most sem piáltam, mégis azt mondja nekem a halott apám: ne üljek fel. Vajon mi a fenét akar ezzel mondani? Hová ne üljek fel? És egyáltalán, hogyan hallhatom a hangját? Uram atyám! Meghaltam, csak nem vettem észre?

Hirtelen sűrű lesz a csend. Kivilágosodik. Repülő madarakat látok. Még érzem a kátrányszagot, de már sokkal távolabbról, sokkal gyengébben, mint az imént. Fejem majd szétreped a fájdalomtól. Hetek óta küszködöm vele. Migrén, az orvos így mondta. Nincs rá gyógyszer, a fájdalomcsillapító csak ideig-óraig hat. Marékszámra szedem az utóbbi napokban. Először egyetemistaként éreztem ezt a tarkótáji szorítást, azóta időről időre előjön, immár

huszonöt éve. Most erősebb, mint eddig volt. Ez jó jel, mert ha fáj, mégsem haltam meg. Félek, rettentően félek!

Végül megértettem, mi történt velem. Fekszem a sínek között, néhány másodperce átment felettem a vonat. Látom az eget, a fákat, tudom, meghalhattam volna. Remegek a félelemtől. Jobbra nézek, látom a fél pár cipőmet. Arra gondolok, felveszem, aztán elmegyek innen, mielőtt valaki meglátna elnyúlva, mint valami részeg disznó. Megint megpróbálok felülni. A fülem zúg, a valóság egyre távolabbinak tűnik.

Ismét apámat hallom, sőt nemcsak hallom: látom is. Negyvenöt lehet, mint most én. Jóképű, hasonlítok rá. Sokszor hallom ezt másoktól. Az utóbbi időben dacból szakállat növesztettem, ne kelljen folyton azt hallgatnom: épp olyan vagy, mint szegény apád volt... Ilyenkor sírnak is, és hozzáteszik: Imádkozzál, hogy megbocsásson neked a jóisten, amiért megölted az apádat. Imádkozzál, hogy ő maga is megbocsásson neked ott fenn. Ilyenkor magamban mindig azt mondogatom: fohászkodjon ő, hogy megbocsássam neki azt a sok szemétséget, amit élete során velem művelt.

Arra eszmélek, hogy pofozgatnak. Hallom, valaki azt mondja, maradjak nyugton, mindjárt itt a mentő. Hagyjanak engem békén, csak adják ide a cipőmet, hogy ne meztláb kelljen hazamen-nem, mondanám. Nyitom a számat, de szájalmas próbálkozásom csupán arra elég, hogy meleg levegőt fújjak. Valaki hozzám lép, betakar egy kabáttal, talán az enyémmel, nem tudom. Próbálok újra felülni, de nem megy, visszahanyatlom, a talpfához csapódik a fejem. Már a fájdalmat sem érzékelem. Apám felettem áll, röhög. Dögölj meg, gondolom. Aztán meg azt: ja, már megtetted, minek fárasztom magam azzal, hogy ilyeneket mondjak egy hullának. Apám beszél hozzám: Most végre megkaptad a magadét. Már megint mi a fenét hord itt össze? Itt se kellene lennie, hiába játssza el az aggódó szülőt, úgysem bocsátok meg neki soha!

Apám egyszer részegen jött értem a napközibe. Rettenetesen szégyelltem magam az osztálytársaim előtt, mindenki látta, hogy alig áll a lábán. Néhány utcányira laktunk az iskolától, apám biciklire ültetett, majd ő is megpróbált felszállni, többszöri próbál-

kozásra végül sikerült neki. Tekert, össze-vissza billegtünk, végig attól rettegetem, elesünk. Amikor már azt hittem, megúsztuk, apám bevágott egy autó elé. Szerencsére az kikerült bennünket, de mi biciklistül beestünk az út menti árokba. Apám mozdulni sem tudott, úgy összetörte magát. Zokogva néztem a véres arcát.

Tegyék fel a hordágyra, hallom. Érzem, ahogy felemelnek, mindenem sajog, attól félek, meghalok, mire bevisznek a kórházba. Imádkoznék, de semmi nem jut eszembe. Egyetlen ének elejét tudom felidézni, azt motyogom: Hinni taníts, uram, kérni taníts! Apám most felettem repül, mint egy madár, fekete kabátja mellett lebeg. Valamit mond, nem értem. Emelném a kezemet, de nem tudom. A hordágyhoz rögzítették. Látom, ahogy a lépcsőn lefelé visznek, elmosódott alakok dízsorfala között. Valaki azt mondja, részeg hajléktalan. A másik meg: megérdemelte, miért nem döglik meg az ilyen. Gondolkodom, mi történhetett, hogyan kerültem a vonat alá, de hiába... Mintha mindent kitöröltek volna az agyamból, ami a mai nappal kapcsolatos. Még azt sem tudom, hogy kerültem a pályaudvarra, és mit kerestem ott. Betesznek a mentőbe, egy piros mellényes alak azt hajtogatja: nyugodjak meg, mindjárt jobb lesz. Műanyag maszkot illesztenek az arcomra, nem akarok elaludni, attól félek, meghalok. Hiába tiltakozom, egyre homályosabb minden, mígnem egy színházban találok magam.

A színpadon állok, erős reflektorok világítanak. A nézőtér sötét, nem tudom, üres vagy tele van. Az ügyelő azt mondja: kezdés. Énekelek, olyan hangosan, hogy szinte beleremegnek a falak. Hallom a dalt, de nem értem a szavakat, nem tudom, mit dalolok. A színpadon hamarosan megjelenik egy másik alak, ahogy közelebb ér, felismerem, a feleségem az. Vele van a kislányunk. Ők is énekelnek, szavukat sem értem. Egy idő után apám felülről leereszkedik közénk. Mind megfogjuk egymás kezét, és táncolni kezdünk, körbe-körbe. Egy idő után összecsuklok, képtelen vagyok felállni. Apám és a feleségem röhög, a kislányom próbál felrángatni a padlóról.

Kórházi ágyon ébredek, pizsamában. Nem emlékszem, hogy átöltöztem volna. Apámat keresem, megszoktam a jelenlétét, de most nem látom. Végre nem érzek fájdalmat. Ennek örülök, úgy

tűnik, nincs komolyabb sérülésem, mégiscsak megúsztam. Feleségem áll az ágyam mellett. Rám néz, aztán a mellette lévő orvosra. Furcsán viselkedik. Mi a baj?, kérdem tőlük. Még mindig nagyon gyenge a hangom, erőtlen, mint amikor torokgyulladásom van az embernek. Az orvos széket húz az ágyam mellé, leül. Balesete volt, mondja. Hogy történt?, kérdezem. Egy szemtanú szerint kiesett a vonatból, egy másik vonat alá, ami éppen a magáé mellett húzott el – válaszolja a doktor. Maga emlékszik?, kérdi. Semmire, felelem. Örülök, hogy megúsztam, mosolygok. A feleségem elfordul. Mind a két válla rázkódik. Sír, nem értem, miért. Megoperáltuk, folytatja az orvos. Túl van az életveszélyen. Mit beszél, kérdezem, milyen életveszélyen? Jól vagyok, semmim nem fáj. Megpróbálok feltámaszkodni, de a doktor visszanyom az ágyba, figyelmeztet, ne mozogjak. Semmit nem értek. Megsérült a jobb lába, mondja, a vonat teljesen összeroncsolta. Nem lehetett megmenteni, elvázott volna, ha nem amputáljuk. Magyaráz, beszél az erekről is, nem bírom felfogni, amit mond. Levágták a lábamat, de hát nem érzek semmi változást. Lehúzom magamról a takarót. A jobb térdemenél véget ér a testem, hatalmas fehér kötés zárja le. Mintha nem én lennék, mintha valaki másnak a csonkolt lábát bámulnám. Jó sok fájdalomcsillapítót kapott, mondja a doktor, azért nem érez fájdalmat. Néhány hónap, és művégtaggal újra lábra állhat. Sikeredni fog, mosolyog, és megveregeti a vállamat. Nem reagálok, képtelen vagyok rá. Apám újra itt van, feleségemet nézi. Hagyj már békén, mi a fenét akarsz tőlem!, ordítom. Feleségem rám néz, aztán zokogva kirohan a szobából. Addig bámulom a levágott lábam helyét, amíg elalszom.

Újfent a színházban vagyok. Ezúttal a színpad sötét, a nézőtér világos. Emelvényen ülök. A széksorok közül viháncolás, sikongatás hallatszik, a székek mellett ledobált ruhadarabok. Egyértelmű, mi történik. A férfit jól látom. Harmincas, szemüveges, barna hajú, izmos. Hevesen csókolja a nőt, aki kéjesen nyögdecsel. Látni akarom, mi történik. Szeretnék közelebb menni, de nem tudok, nincs lábam. Sírok dühömben és tehetetlenségemben. Apám megint itt van, felém repül, felemel, együtt szállunk. Keringünk a szerelmes-

kedők felett. Hallom a nő hangját, azt mondja: Elválok attól a nyomoréktól, és összeházasodunk. Feláll, gömbölyödik a hasa, terhes. Felnéz az égre, egyenesen a szemembe bámul. A feleségem az.

Zokogva ébredek, feleségem az ágyam mellett ül. Nyugodj meg, néz rám, mindent megoldunk. Szomjas vagyok, mondom. Hozok neked hideg vizet a büféből. Kimegy a szobából. Lehúzom magamról a takarót, lássam, az amputáció is csak álom volt-e, mint az, hogy a feleségem megcsal. Lábam továbbra sincs, de mellettem van egy telefon. Felismerem: a feleségemé. Furcsa érzésem támad. Ismét apám hangját hallom, ahogy azt mondja: Nézd meg! Feloldom a billentyűzárat, rögtön felugrik egy üzenet: alig várom. Feljebb görgetem, ott meg az áll: hamarosan elválok ettől a nyomoréktól, és akkor együtt lehetünk.

Apám hozzám lép: Gyere velem, kisfiam, mondja, én majd vigyázok rád! Becsukom a szemem. Fáradt vagyok. Annyi minden történt ma.

Csikorogva fut be a vonat a pályaudvarra, túlkölésre ébredek. Feleségem áll mellettem, kezében kávéspohár. Elbóbiskoltál, mondja, túl sok fájdalomcsillapítót vettél be a migrénedre, az nyomott el. Itt a vonat, siessünk, fel kell szállnunk, különben lekéssük. Mi a fene történik itt?, kérdem tőle. De ő csak sürget, menjünk már. Ösztönösen tekintek a lábamra, mindkettő megvan. Megkönnyebbülten sóhajtok. Feleségemmel együtt felszállok az utolsó vagonba. Nincs ülőhely, a peronon maradunk. A vonat kihúz az állomásról. Magamhoz húzom a feleségem, megcsókolom. Ráömlik a forró kávé. Káromkodik, elejti a telefonját, ami szintén kávé lesz. Felkapom a földről a készüléket, letörölgetem a sálammal. A képernyő kivilágosodik, látom, ahogy egy férfi csókolja a feleségemet. Mire bármit is szólhatnék, Sári már üvölt, mit képzelek magamról, miért nézegetem a telefonját. Ki akarja tépni a kezemből. Dulakodunk, a vonatajtnak zuhanok, az váratlanul kinyílik. Apámat látom repülni a sínek felett, közben arra gondolok, nincs baj, úgymint mindjárt felébredek ebből az elcseszett, hosszú álmomból.